

Innspill til KPA

HVORFOR TRÆSSMARKA / EIDSVIKA MÅ FORBLI I LNF

Helge Sivertsen | 15.11.24

Fri ferdsel i strandsonen

I Norge er det allemannsrett som gir allmennheten retten til fri ferdsel og opphold i utmarka, inkludert strandsonen. Allemannsretten er regulert av Friluftsløven (lov 28. juni 1957 nr. 16). Dette betyr at du har retten til å ferdes fritt til fots, bade, padle, ro og bruke seilbåt, plukke bær, sopp og blomster, og fiske fritt etter saltvannsfisk.

Spesifikt for strandsonen, har du retten til å ferdes langs sjølinjen opp til 100 meter horisontalt fra strandlinjen, så lenge området er definert som utmark. Dette gir deg retten til å gå over andre sin eiendom, telte, bade og fortøye båt innenfor dette området.

Det er ikke mange slike steder igjen langs kysten på Askøy, og Eidsvika er et av disse stedene. **Det er derfor viktig at Eidsvika ligger i LNF sone** slik at disse rettighetene vi har i henhold til allemannsretten blir beholdt.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven (lov 19. juni 2009 nr. 100) har som formål å bevare naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økosystemenes funksjonsevne. Loven legger vekt på bærekraftig bruk og vern av naturen, og den skal sikre at samfunnet tar hensyn til naturverdiene i alle plan- og beslutningsprosesser.

Et viktig prinsipp i naturmangfoldloven er føre-var-prinsippet, som innebærer at mangel på fullstendig kunnskap ikke skal brukes som begrunnelse for å utsette tiltak som kan skade naturen. Loven gir også grunnlag for å etablere verneområder, som nasjonalparker, naturreservater og landskapsvernområder, for å beskytte særlig verdifulle eller sårbare områder.

Naturmangfoldloven pålegger også offentlige myndigheter og private aktører å unngå tiltak som kan skade naturmangfoldet, og til å gjennomføre nødvendige avbøtende tiltak dersom skade ikke kan unngås. Dette kan inkludere alt fra restaurering av ødelagte naturtyper til innføring av strenge reguleringer for å beskytte truede arter og habitater.

Det at loven gir allmennheten rett til å delta i miljøbeslutninger og legger til rette for at kunnskap om naturmangfold blir tilgjengelig for alle, håper jeg ikke bare er fine ord og noe som «må gjøres» for en riktig saksgang. Dette er viktig for å fremme en samfunnsutvikling som respekterer og tar vare på naturens verdier for fremtidige generasjoner. Derfor er det viktig at disse bestemmelsene kommer til syne i praktiske bestemmelser som her, **bevare Eidsvika og Træssmarka og definere området som LNF sone i den nye arealplanen også.**

Det er det eneste rette «grønne» og mest bærekraftige politikerne på Askøy kan beslutte å gjøre i dag.

BEVARING AV MYR I NORGE

INTRODUKSJON

Først litt mer om Naturmangfoldloven. Dette er som sagt over, en norsk lov som regulerer forvaltning av naturens mangfold. Formålet med loven er å sikre at naturen med dens biologiske, mannskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern. Loven gjelder for alle sektorer som forvalter naturmangfold eller tar beslutninger som har konsekvenser for dette mangfoldet.

Her vil jeg nevne noen punkter fra loven som jeg mener er viktige i denne sammenheng:

1. **Bærekraftig bruk:** Naturen skal brukes på en bærekraftig måte, slik at den kan fortsette å gi grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden.
2. **Artsforvaltning:** Loven inkluderer bestemmelser om artsforvaltning for å sikre at ulike arter og økosystemer forvaltes på en bærekraftig måte.
3. **Fremmede organismer:** Loven tar sikte på å hindre innføring av fremmede organismer som kan skade naturøkosystemene.
4. **Områdevern:** Det er viktig å vurdere konsekvensene av inngrep i naturen, som for eksempel nye veier eller boligområder, og ta tiltak for å beskytte naturmangfoldet.
5. **Genetisk materiale og tradisjonell kunnskap:** Loven inkluderer bestemmelser om tilgang til genetisk materiale og tradisjonell kunnskap knyttet til dette.

Naturmangfoldloven erstatter for øvrig den tidligere naturvernloven fra 1970 og er ment å styrke gjennomføringen av Norges internasjonale miljøforpliktelser.

Forpliktelser som jeg mener, må begynne allerede på kommunalt nivå.

Naturmangfoldloven og bevaring av myrområder

Myrer er viktige økosystemer som spiller en avgjørende rolle i karbonlagring, vannregulering, og som habitat for et bredt spekter av arter. I Norge er det flere lover og forskrifter som regulerer bevaring og forvaltning av myr, med det formål å beskytte disse unike naturtypene mot ødeleggelse og degradering.

Et ferskt eksempel på at Askøy kommune allerede regulerer bevaring av myrer, er utvidelsen av gravplassen i Skiftesvik. Ved denne utvidelsen ble det planlagte området for utvidelse ikke mulig å ta i bruk, da det er avmerket som myr på kartet. Slik jeg forstår det, så er et nytt område under vurdering/planlegging på grunn av dette.

Dersom Askøy kommune ser like alvorlig på bevaring av myrområder når det gjelder planene til Tertnes Holding (Kildn), så vil det være **helt naturlig at Eidsvika og Træssmarka forblir i LNF sonen. Hele det foreslåtte området omgjort består stort sett av myr.**

I henhold til Naturmangfoldloven (lov 19. juni 2009 nr. 100) er bevaring av myr en viktig del av arbeidet for å bevare naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold. Loven legger vekt på bærekraftig bruk og vern av naturen, og den skal sikre at samfunnet tar hensyn til naturverdiene i alle plan- og beslutningsprosesser. Dette inkluderer også vernetiltak for myr.

Naturmangfoldloven pålegger offentlige myndigheter og private aktører å unngå tiltak som kan skade naturmangfoldet, og til å gjennomføre nødvendige avbøtende tiltak dersom skade ikke kan unngås. Her er det veldig lett å unngå skade. **La området som er foreslått tatt ut, være LNF sone.**

Føre-var-prinsippet, som er et sentralt prinsipp i loven, innebærer at mangel på fullstendig kunnskap ikke skal brukes som begrunnelse for å utsette tiltak som kan skade naturen. Dette betyr at selv om det er usikkerhet knyttet til virkningene av inngrep i myr, skal det tas forholdsregler for å unngå skade. **La området forbli i LNF sonen.**

PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Som kjent så regulerer Plan- og bygningsloven (lov 27. juni 2008 nr. 71) arealplanlegging og byggesaksbehandling i Norge. Loven pålegger kommuner og andre myndigheter å ta hensyn til naturmangfold, inkludert myr, i planleggingsprosesser. Dette innebærer at planer og tiltak som kan påvirke myr, skal vurderes nøye for å sikre at de ikke fører til uakseptabel skade på naturen.

Hensynet til myr skal integreres i kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner og detaljplaner. Kommunene har ansvar for å identifisere og kartlegge verdifulle myrområder og å sikre at disse blir ivaretatt i planarbeidet. Dersom tiltak kan medføre skade på myr, skal det vurderes alternative løsninger eller avbøtende tiltak for å redusere belastningen på naturen. **I området som er foreslått tatt ut av LNF sonen, er det stort sett større og mindre myrområder som preger landskapet. Dette taler også for at Eidsvika og Træssmarka forblir LNF sone også for framtiden.**

VANNRESSURSLOVEN

Videre så har vi «Vannressursloven (lov 24. november 2000 nr. 82)» som har som formål å sikre en bærekraftig forvaltning av landets vannressurser. Loven omfatter også vern av myrområder som er viktige for vannregulering og beskyttelse av vannkvaliteten. Inngrep som kan påvirke vannbalansen i myr, som drenering eller utbygging, krever ofte tillatelse fra relevante myndigheter og må vurderes i forhold til lovens bestemmelser om beskyttelse av økosystemer.

FORSKRIFT OM FREMMEDE ORGANISMER

Forskrift om fremmede organismer (FOR-2016-06-17-791) er en annen viktig regulering som påvirker bevaring av myr. Forskriften skal hindre innførsel og spredning av fremmede arter som kan true biologisk mangfold og økosystemers funksjonsevne. Myrer er spesielt sårbare for invasjoner av fremmede arter som kan endre deres karakter og funksjon. Tiltak for å hindre spredning av slike arter er derfor en del av bevaringsstrategiene for myr.

Dette mener jeg er nok et godt argument for å beholde Eidsvika og Træssmarka i LNF sone som i dag. Med tanke på å bruke området som cruisehavn med den forurensing det vil medføre, så vil det stride mot denne forskriften.

VIKTIGHETEN AV Å BEVARE MYR

Bevaring av myr er viktig av flere grunner. Som nevnt over fungerer myrer som karbonlagre, og de spiller en kritisk rolle i å binde karbon og redusere klimagassutslipp. Det kan ikke vektlegges nok, så derfor sier jeg det igjen, ødeleggelse av myr kan frigjøre store mengder karbon til atmosfæren, noe som bidrar til global oppvarming. For det andre fungerer myrer som naturlige vannreservoarer, som bidrar til å regulere vannbalansen i landskapet, filtrere vann og beskytte mot flom.

Myrer er også hjem for mange spesialiserte arter som er avhengig av dette unike habitatet. Vern av myr bidrar derfor til å opprettholde biologisk mangfold. **I tillegg har myrer kulturell og rekreasjonsmessig verdi, og de gir muligheter for friluftsliv og naturopplevelser.**

I NORGE OG PÅ ASKØY STÅR VI OVERFOR UTFORDRINGER OG TILTAK

Til tross for lovverk og bevaringsstrategier, står myr i Norge overfor flere utfordringer. Drenering for landbruk og skogbruk, utbygging, torvuttak og klimaendringer er noen av de største truslene mot myr. For å møte disse utfordringene er det nødvendig med en koordinert innsats fra offentlige myndigheter, private aktører og allmennheten.

Noen av tiltakene som kan bidra til bevaring av myr inkluderer:

- Restaurering av tidligere drenerte myrområder gjennom blokkering av dreneringsgrøfter og reetablering av naturlig hydrologi.
- Etablering og utvidelse av verneområder som inkluderer viktige myrområder.
- Økt overvåking og kartlegging av myr for å sikre at verdifulle områder blir identifisert og beskyttet.
- Informasjon og bevisstgjøring om verdien av myr og nødvendigheten av å bevare dem for fremtidige generasjoner.

KONKLUSJON

Bevaring av myr er avgjørende for å opprettholde økosystemtjenester, biologisk mangfold og klimastabilitet. Gjennom et sterkt lovverk og effektive bevaringstiltak kan vi sikre at disse verdifulle naturtypene blir ivaretatt og restaurert. Samarbeid mellom myndigheter, private aktører og befolkningen er nødvendig for å oppnå en bærekraftig forvaltning av myr i Norge. **Askøy kan bidra ved å la Eidsvika og Træssmarka forbli i LNF sonen som i dag.**

VIKTIGHETEN AV Å BEVARE NATUR I NÆRMILJØET

EN INNSATS FOR FREMTIDIGE GENERASJONER

INNLEDNING

Preservering av natur i nærmiljøet er essensielt for å sikre et sunt og bærekraftig miljø for oss selv og kommende generasjoner. Naturen gir ikke bare estetisk glede, men spiller også en vital rolle i å opprettholde økosystemer, biologisk mangfold og klimastabilitet.

ØKOSYSTEMTJENESTER

Naturen i nærmiljøet gir mange økosystemtjenester som er avgjørende for menneskelig velferd. Disse inkluderer:

- Rensing av luft og vann: Trær og vegetasjon filtrerer skadelige stoffer fra luften og vannet, noe som forbedrer helse og livskvalitet.
- Regulering av klima: Grønne områder bidrar til å moderere temperaturer, redusere effekten av urbane varmeøyer og lagre karbon, noe som bekjemper klimaendringer.
- Erosjonskontroll: Planterøtter stabiliserer jorden og hindrer erosjon, noe som beskytter bygninger og infrastruktur.
- Habitat for dyreliv: Beskyttede naturområder gir leveområder for mange arter, og bidrar til å opprettholde biologisk mangfold.

BIOLOGISK MANGFOLD

Beskyttede naturområder i nærmiljøet er hjemsteder for et mangfold av arter. Bevaring av disse områdene er avgjørende for å forhindre tap av arter, og sikrer at ulike økosystemer kan fortsette å fungere effektivt. Biologisk mangfold gir også direkte fordeler for mennesker, som medisinske ressurser og pollinering av avlinger.

SOSIALE OG KULTURELLE FORDELER

Natur i nærmiljøet har også en rekke sosiale og kulturelle fordeler:

- **Rekreasjon:** Grønne områder gir muligheter for friluftsliv, sport og avslapning, noe som fremmer fysisk og mental helse.
- **Utdanning:** Naturområder fungerer som utendørs klasserom, der barn og voksne kan lære om økologi, miljøvern og bærekraft.
- **Kulturell verdi:** Mange samfunn har sterke kulturelle bånd til sine lokale naturområder, som er en del av deres identitet og arv.

UTFORDRINGER OG TILTAK

Til tross for fordelene, står naturen i nærmiljøet overfor mange trusler som urbanisering, forurensning og klimaendringer. For å møte disse utfordringene, er det nødvendig med målrettede tiltak som:

- **Bevaring og restaurering:** Beskyttelse av eksisterende naturområder og restaurering av ødelagte habitater.
- **Bærekraftig utvikling:** Planlegge byer og samfunn på en måte som ivaretar og integrerer grønne områder.
- **Informasjon og engasjement:** Øke bevisstheten om viktigheten av naturvern og oppmuntre til deltakelse fra innbyggerne.

KONKLUSJON

Bevaring av natur i nærmiljøet er avgjørende for å opprettholde økosystemtjenester, biologisk mangfold og klimastabilitet. Gjennom samarbeid mellom myndigheter, private aktører og befolkningen, kan vi sikre at disse verdifulle naturområdene blir ivarettatt for fremtidige generasjoner. **Det er en investering i vår felles fremtid og velvære. La Eidsvika og Træssmarka fortsatt være en LNF sone.**

PSYKISK HELSE

Tilgang til natur i nærmiljøet er av stor betydning for folks psykiske helse. Grønne områder og naturområder fungerer som viktige arenaer for stressreduksjon og mental avslapning. De gir et pusterom fra det hektiske bylivet og tilbyr en naturlig setting som kan hjelpe til med å gjenopprette mental balanse. Mennesker som har tilgang til grønne områder i sitt nærmiljø rapporterer ofte om lavere nivåer av stress, angst og depresjon.

Å tilbringe tid i naturen kan gi en følelse av ro og velvære, og mange studier har vist at regelmessig kontakt med naturlige omgivelser kan forbedre humøret og øke følelsen av lykke. Fysisk aktivitet i grønne omgivelser, som turgåing, sykling eller jogging, forsterker også disse positive effektene ved å kombinere fysisk trening med de mentale fordelene ved å være ute i naturen.

Videre har grønne områder en sosial dimensjon som også bidrar til psykisk helse. De fungerer som møteplasser hvor mennesker kan knytte bånd, delta i fellesskapsaktiviteter og bygge sosiale nettverk. Dette kan redusere følelsen av isolasjon og ensomhet, noe som er viktig for å opprettholde god mental helse. Dette så vi tydelig under Korona epidemien. Da ble Follesemarka og Træssmarka flittig brukt som avlastning i en vanskelig tid.

Det er derfor avgjørende å bevare og fremme tilgang til natur i nærmiljøet for å sikre innbyggernes mentale velvære. Gjennom bevaring og bærekraftig utvikling av grønne områder kan vi skape sunnere og lykkeligere samfunn.

Træssmarka og Eidsvika ligger omkranset av bygdene Hetlevik, Follese, Strusshamn og Marikoven. En god regel har vært at vi her på Askøy skal slippe å sette oss i bilen for å komme oss ut i marka. Blir Eidsvika og Træssmarka tatt ut av LNF sonen den er i nå, blir denne muligheten til å kunne gå fra hjemmet og ut i naturen ødelagt.

Når vi tenker på hvor viktig dette er for vår psykiske helse og velvære, blir det en veldig dårlig løsning når vi ser at folketettheten og områdene for å kunne gå i urørt natur blir stadig innskrenket på søre Askøy.

Jeg har lenge spurt meg om hvor alle de fine ordene om bærekraft og grønt skifte skal begynne. Nasjonalt eller lokalt? Er det bare fine ord i fine festtaler? Er «**grønt skifte**» og «**bærekraftig utvikling**» bare tomme ord som blir brukt for å rettferdiggjøre prosjekter som kanskje er akkurat det motsatte? Ordene blir brukt som kamuflasje?

Jeg mener at nå har Askøypolitikerne en unik sjanse til å stå rakrygget og ta en avgjørelse som ettertiden vil huske de for. At de handlet etter de lover, regler og forordninger som blir nevnt fra Storting og regjering og ned på kommune nivå. **Ta vare på naturen vår! Identiteten vår!**

Jeg synes også at det er på tide at vi definerer ordet vekst. **Å ødelegge natur er ikke vekst.** Det har vi gjort på Askøy lenge nå. Bebyggelsen har vokst, naturen har minnet. Vi har ikke vært fattigere enn nå.

La Eidsvika og Træssmarka leve i fred i LNF sonen som i dag. Det er det eneste grønne og bærekraftige å gjøre.

Kart over den foreslåtte endring i arealplanen.

